

ПРОБЛЕМА СПІВЗВУЧНОСТІ НАЗВ ТА СХОЖОСТІ УПАКОВОК ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Карнаух Д. В.

Науковий керівник: Сурікова І. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. На сьогоднішній день ринок лікарських засобів (ЛЗ) вже тривалий час входить до найприбутковіших галузей економіки. За останні 20 років кількість препаратів на ринку зросла в десять разів, у зв'язку з цим з'явилась велика кількість схожих або однакових упаковок лікарських засобів, що іноді призводить до лікопов'язаних помилок.

Мета дослідження. Дослідити проблему співзвучності назв та схожості упаковок лікарських засобів

Матеріали та методи. Для аналізу даної проблеми нами було використано системно-аналітичний та емпіричний методи.

Результати дослідження. У зв'язку з невинним зростанням кількості лікарських засобів у світовій практиці з'явився термін LASA.

LASA розшифровується як Look Alike Sound Alike medications (схожі зовні та за звучанням) лікарські засоби (ЛЗ), включають ліки, які візуально схожі за зовнішнім виглядом або упаковкою, та назви ліків, що мають орфографічну подібність та / або подібну фонетику. Існування плутаних назв ліків є однією з найпоширеніших причин помилок у лікуванні та викликає занепокоєння у всьому світі. Значна кількість назв ЛЗ може потенційно спричинити появу помилок, пов'язаних, наприклад, з подібністю у написанні та вимові назв, нерозбірливо оформленим рецептом, незнанням повного асортименту, реєстрацією нових назв препаратів тощо.

Восьмий щорічний звіт MEDMARX, виданий ще 2008 року US Pharmacopeia, детально описував проблеми з 1470 LASA препаратами. У звіті зафіксовано, що 1,4% подій, класифікованих як помилки, включаючи 7 подій які призвели до смерті пацієнтів або сприяли їй, були спричинені саме плутаниною в назві чи упаковці препарату.

Міжнародна експертна група ВООЗ працює над уніфікацією міжнародних непатентованих назв лікарських речовин для прийняття у всьому світі. Однак торгові марки ЛЗ, що розробляються виробниками, можуть бути різними в країнах, містити різні активні фармацевтичні інгредієнти в різних країнах, а також, трапляються випадки, коли один й той самий ЛЗ одного виробника може мати різні торговельні назви в залежності від країни. Найпоширеніші приклади співзвучних торговельних назв ЛЗ окремих країн були опубліковані ВООЗ (табл. 1).

Візуальна схожість може стосуватися, з одного боку, самого препарату, з іншого – упаковки. Незважаючи на те, що виробники часто рекламують таблетки різної форми та яскравих кольорів, насправді вони мало чим відрізняються. Часто існують лише мінімальні відмінності у розмірі або в формі таблеток, які мають рифлення. Тому можуть виникати помилки наприклад, у випадку різних препаратів, які мають майже однакову упаковку або для ЛЗ, які доступні в різних дозах, але при цьому упаковка яких майже не відрізняється візуально.

Таблиця 1. Приклади комбінацій подібних назв ЛЗ у деяких країнах

Країна	Торговельна назва (МНН)	Торговельна назва (МНН)
Австралія	Avanza (mirtazapine)	Avandia (rosiglitazone)
	Losec (omeprazole)	Lasix (frusemide)
Бразилія	Losec (omeprazole)	Lasix (frusemide)
	Quelicin (succinilcolina)	Keflin (cefalotina)
Ірландія	Losec (omeprazole)	Lasix (frusemide)
Іспанія	Dianben (metformin)	Diovan (valsartan)
	Ecazide (captopril/hydrochlorothiazide)	Eskazine (trifluoperazine)
Італія	Diamox (acetazolamide)	Zimox (amoxicillina triidrato)
	Flomax (morniflumato)	Volmax (salbutamolo solfato)
Канада	Celebrex (celecoxib)	Cerebyx (fosphenytoin)
	Losec (omeprazole)	Lasix (frusemide)
Швеція	Avastin (bvacizumab)	Avaxim (hepatitis A vaccine)
	Lantus (insulin glargine)	Lanvis (toguanine)
Японія	Almarl (arotinolol)	Amaryl (glimepiride)
	Taxotere (docetaxel)	Taxol (paclitaxel)

З метою зменшення потенційних ризиків, пов'язаних з LASA препаратами, Інститут безпечної практики ЛЗ в США (Institute for Safe Medication Practices – ISMP) публікує перелік ЛЗ, які потенційно можуть призвести до помилок, який щорічно переглядається. Станом на 28 лютого 2019 р. цей перелік містить 968 комбінацій ЛЗ. Разом з тим уже існують випадки перейменування ЛЗ, які потенційно можуть викликати плутанину в назві. Так, наприклад, за розпорядженням FDA змінено назву антидепресанту Brintellix (вортіоксетин) на назву Trintellix, щоб зменшити ризик помилкового призначення чи відпуску з антикоагулянтном Brilinta (тикагрелор), Omacor змінено на Lovaza (omega-3-acid ethyl esters), щоб зменшити помилки під час відпуску препаратів Omacor та Amicar (aminocaproic acid) та ін.

В Україні на державному рівні регуляторних заходів щодо проблеми схожих назв чи упаковок не проводилося. Однак, у професійній фармацевтичній практиці дані помилки зустрічаються. Наприклад, за результатами опитування працюючих в аптеках здобувачів вищої освіти, нами визначено, що найчастіше в аптеці виникає плутанина щодо таких препаратів як Лоратадин та Лоперамід: назви починаються з «Ло», також всередині слова є частка «Ра», що сприяє плутанині не тільки за звучанням, а й за зовнішнім виглядом. Також встановлено, що найбільше складнощів під час пошуку чи відпуску ЛЗ виникає з препаратами компаній Тева, Дарниця, Астрафарм, Київський вітамінний завод, Сандоз та інші.

Висновки. Таким чином, результати проведених досліджень демонструють, що проблема співзвучності та схожості упаковок ЛЗ є актуальною як у вітчизняній так і міжнародній практиці.